4-518

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς ὑποθέσεων εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἀντικαταστάσεως τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 170/1973 «περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Α. Ἡ θέσπισις τῆς διατάξεως τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 95 τοῦ Συντάγματος ἀπέβλεψε κυρίως εἰς τὴν ἐλάφρυνσιν τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου ἀπὸ τὸν μέγαν ὄγκον τῶν ὑποθέσεων τῆς ἀκυρωτικῆς του ἁρμοδιότητος καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Πρώτου καὶ Τρίτου Τμημάτων αὐτοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸ πρότυπον τῆς ἀναλόγως ἐν Γαλλίᾳ ἐπιχειρηθείσης μεταρρυθμίσεως-μεταφορᾶς τῶν «ἥσσονος» (δι' ὃ καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν Τμημάτων ἀντὶ τῆς Ὁλομελείας) ὑποθέσεων εἰς τὰ ὑφιστάμενα τακτικὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Τοῦτο προκύπτει φανερῶς ἀπὸ τὰς συζητήσεις ἐν τῇ ἁρμοδίᾳ κοινοβουλευτικῇ ἐπιτροπῇ καὶ ἐν τῇ ὁλομελείᾳ τῆς συνταγματικῆς ἐπιτροπῆς. Τελικῶς δὲ ἐν τῇ ἀναθεωρητικῇ Βουλῇ τὸ ζήτημα τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς ἐκρίθη τόσον ἐπεῖγον, ὥστε ἐπηλείφθη καὶ ὁ ἐν τῇ ὁλομελείᾳ τῆς συνταγματικῆς ἐπιτροπῆς προστεθεὶς ἀναβλητικὸς εἰς τὸ σχέδιον ὅρος τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀκυρωτικῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας μετὰ τὴν «ὁλοκλήρωσιν» τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, ἤτοι μετὰ τὴν κατάστασιν αὐτῶν κοινῶς ἁρμοδίων πρὸς ἐκδίκασιν πάσης διοικητικῆς διαφορᾶς. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν ἐκλείπει διὰ τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον δὲν ἀποξενοῦται ὅλως τῆς ἀκυρωτικῆς του ἁρμοδιότητος, ἀφοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν συνταγματικὴν διάταξιν, τὸ αὐτὸ ἐπιφυλάσσεται ἡ προδήλως ἐπὶ προσφυγῇ τοῦ ἐν τῷ διοικητικῷ δικαστηρίῳ ἡττηθέντος διαδίκου, κατὰ τελευταῖον βαθμὸν κρίσις. Εἶναι ἀνάγκη ἐξ ἄλλου ὅπως ὁ ἀκυρωτικὸς δικαστὴς πλησιάσῃ καὶ κατὰ χῶρον πρὸς τοὺς διοικουμένους, ὥστε νὰ μὴ ὑποχρεώνωνται, ἐν πάσῃ αἰαδήποτε περιπτώσει, νὰ προσφεύγωσι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐσχατιῶν τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν «ἥσσονος» σημασίας ὑποθέσεων, εἰς τὸν μοναδικὸν ἐν τῷ κέντρῳ ἑδρεύοντα, ἀκυρωτικὸν δικαστήν, Τοῦτο δὲ μάλιστα ὅταν ἡ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀγομένη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διαφορὰ ἔχῃ ἔκδηλον μορφὴν τοπικῆς ὑποθέσεως.

Τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον Νόμου, ἐρειδόμενον ἐπὶ τῆς ὡς εἴρηται Συνταγματικῆς διατάξεως, χωρεῖ κατὰ τρόπος ἰσόρροπον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὡς ἄνω συνταγματικῶν ἐπιδιώξεων, ρυθμίζον διὰ τῶν ἄρθρων 1-8 τὰ τῆς μεταφορᾶς ὑποθέσεών τινων τῆς ἀκυρωτικῆς διαδικασίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰς κατωτέρου βαθμοῦ διοικητικὰ δικαστήρια ὡς καὶ συναφῆ πρὸς τοῦτο θέματα.

Εἰδικώτερον ἐπὶ τῶν κατ' ἰδίαν διατάξεων τοῦ σχεδίου σημειοῦνται τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

α) Ὁρίζονται ὡς ἁρμόδια διοικητικὰ δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν μεταφερομένων ὑποθέσεων τὰ διοικητικὰ ἐφετεῖα.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ δευτερεύων στόχος τῆς συνταγματικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 95 παρ. 3, δηλαδὴ ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρα ἀποκέντρωσις τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἥσσονος σημασίας ὑποθέσεων, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυπηρετηθῇ καλύτερον διὰ τῶν κατὰ τόπους διοικητικῶν πρωτοδικείων. Ἐπροτιμήθησαν ὅμως τὰ ἐφετεῖα διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους : ἐθεωρήθη πολὺ τολμηρά, ἐπὶ τοῦ παρόντος τουλάχιστον ἡ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀμέσως εἰς τὰ κατώτατα δικαστήρια μεταφορὰ τῶν ὑποθέσεων· ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν πρωτοδικείων, ἤδη, πλήν τινων ἐξαιρέσεων, ὑπερμέτρως ἐπιβεβαρυμένων, θ' ἀπέληγεν εἰς καθυστερήσεις περὶ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν ἔκδοσιν ἀποφάσεων, δὲν θ' ἀπεφεύγοντο δὲ καὶ ἐνδεχόμενα ἐπικαλύψεις τῆς κατὰ τόπον ἁρμοδιότητος αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ἀναθέσεως τῆς ἐκδικάσεως εἰς τὰ μείζονος κατὰ τόπον δικαιοδοσίας ἐφετεῖα, μειώνονται μέχρις ἐκμηδενίσεως. Ὡς ἁρμόδια ἐφετεῖα ὁρίζονται διὰ τοῦ σχεδίου τὰ τριμελοῦς συνθέσεως. Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ξενίσῃ, ἀφοῦ καὶ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας αἱ αὐταὶ αἰτήσεις ἀκυρώσεως ἐκδικάζονται ἐν τριμελεῖ συνθέσει τμημάτων ἐὰν διὰ λόγους, τάχα, ηὐξημένου κύρους, ὡρίζετο πενταμελὴς ἡ σύνθεσις τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, θὰ ἔπρεπε, συμφώνως πρὸς τὸν ἤδη ἰσχύοντα ὀργανισμὸν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καὶ κατὰ δεύτερον βαθμὸν κρίσεως τὸ ἀνώτατον δικαστήριον νὰ δικάζῃ ἐν πενταμελεῖ συνθέσει, τοῦ θ' ὅπερ ἄτοπον, ἀφ' ἑνὸς διότι τοῦτο δὲν θὰ ἐξυπηρέτει τοὺς διὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ σχεδίου ἐπιδιωκομένους σκοποὺς ἀφ' ἑτέρου διότι τοῦτο θ' ἀντέφασκε πρὸς τὰ ἐφαρμοζόμενα, κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν διακρατουμένων συμφώνως πρὸς τὰ κατωτέρω, ὁμοίων ὑποθέσεων.

β) Ὁρίζονται περιοριστικῶς αἱ μεταφερόμεναι, εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια ὑποθέσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ πρῶτον λόγον, εἶναι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν πάντων-ἤτοι ἐφ' οἱαδήποτε καὶ ἂν ὑπηρετῶσι σχέσει—τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, τῶν Ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν Δημοσίων Δικαίου νομικῶν προσώπων. Διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν ὑποθέσεων τούτων, ἀποτελουσῶν τὸν μέγα ὄγκον τῶν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀγομένων ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διαφορῶν, ἐξυπηρετεῖται ἀμέσως καὶ ριζικῶς ὁ σκοπὸς εἰς ὃν ἀπέβλεψεν ὁ συνταγματικὸς νομοθέτης. Ἡ ἐκδίκασίς των ὡς ἐλπίζεται, δὲν πρόκειται νὰ προκαλέσῃ ἰδιαιτέραν δυσχέρειαν εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, ἔχοντα πρόχειρον καὶ ἁπαρκὲς βοήθημα τὴν παγιωμένην ἐπὶ τῶν θεάτων νομολογίαν τοῦ ἀκυρωτικοῦ, ἐπίσης δι' ἔχοντα τὴν ἐπικουρίαν τῶν κατὰ τὴ ἄρθρον 6 παρ. 1 τοῦ σχεδίου Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας. Ἐννοεῖται ὅτι ἐκ τοῦ κύκλου τῶν «ὑπαλληλικῶν» τούτων ὑποθέσεων ἐξαιροῦνται τῆς μεταφορᾶς καὶ ἄνευ ἀνάγκης ρητῆς περὶ τῆς ἐξαιρέσεως διατάξεως, αἱ «προσφυγαὶ» τῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρ. 103 παρ. 4 τοῦ συντάγματος), διότι αὗται δὲν ἀσκοῦν εἰς τὴν «ἀκυρωτικὴν» ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, περὶ ἧς μόνης ἡ ἐν ἄρθρῳ 95 παρ. 3 τοῦ συντάγματος πρόβλεψις. Ἀντιθέτως ὁρίζονται ρητῶς αἱ ἐξαιρούμεναι τῆς μεταφορᾶς ὑπόθέσεις ἤτοι αἱ αἰτήσεις ἀκυρώσεως αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν διορισμὸν ἢ τὴν πρόσληψιν καὶ τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν τῶν ἀνωτέρω πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἀναγκαίως ἐφελκομένων πρὸς αὐτὰς ὑποθέσεων προαγωγῆς ἀπὸ ἀνωτέρου εἰς ἀνώτατον βαθμὸν καὶ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν τῶν καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων. Ἐπὶ τούτων διατηρεῖται, ὡς ἐκ τῆς βαθμίδος εἰς ἣν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἵστανται, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Δὲν ἐκρίθη ὅμως σκόπιμον νὰ ὁρισθῇ εἰδικῶς ἐν τῷ σχεδίῳ τί νοεῖται διὰ τῶν ὅρων «ἀνώτεροι» καὶ «ἀνώτατοι» πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι διότι αἱ ἔννοιαι προκύπτουν ἐκ τῆς κατὰ κλάδον νομοθεσίας, ἐὰν δὲ κατὰ προσδιορισμὸν τοῦ παρόντος σχεδίου ἤθελον ἐξειδικευθῇ, θὰ ὑπῆρχε τὸ ἐνδεχόμενον τῆς μεταβολῆς τῆς βάσεως τοῦ σχεδίου ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τῆς εἰς ἕκαστον κλάδον ἀναφερομένης νομοθεσίας καθιστώσῃ ἀναγκαίαν καὶ ἀνάλογον τροποποίησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου μετὰ τὰς ἐκ τοῦ κατὰ χρόνον δικαίου περιπλοκάς.

Αἱ «ὑπαλληλικαὶ» αὗται ὑποθέσεις θὰ ἐκδικάζωνται, κατὰ τὸ ὡς ἀνωτέρω, σύστημα τοῦ σχεδίου, ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Δικαστήριον Ἀθηνῶν κατὰ τὸ πλεῖστον, διότι αἱ σχετικαὶ καὶ προσβληταὶ πράξεις ἐκδίδονται ἀπὸ διοικητικὰ ὄργανα ἑδρεύοντα ἐν τῷ κέντρῳ. Δὲν ἀποκλείεται, ἐν τούτοις, ἡ ἁρμοδιότης καὶ περιφερειακῶν δικαστηρίων εἰς ὅσας περιπτώσεις αἱ σχετικαὶ πράξεις ἐκδίδονται ἀπὸ περιφερειακὰ διοικητικὰ ὄργανα ἐν ὅσῳ δὲ ὁ συνταγματικὸς θεσμὸς τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως προσλαμβάνει καὶ οὐσιαστικώτερον περιεχόμενον, μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς μεταφορᾶς τῆς ἕδρας τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου εἰς τὴν

περιφέρειαν, θ' ἀνακύπτῃ ἁρμοδιότης εὐρυτέρα καὶ τῶν περιφερειακῶν δικαστηρίων.

γ) Τέλος παρέχεται ἡ δυνατότης μεταβιβάσεως καὶ ἄλλων κατηγοριῶν ὑποθέσεων τῆς ἀκυρωτικῆς διαδικασίας εἰς τὰ ταχτικὰ διοικητικὰ δικαστήρια διὰ διατάγματος.

2. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, ρυθμίζουσαι τὰ δυνάμενα νὰ ἀνακύψουν ζητήματα ὡς πρὸς τὴν ἐπιμεριζομένην μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ τῶν Διοικητικῶν δικαστηρίων καθ' ὕλην ἁρμοδιότητα, δὲν χρήζουν εἰδικωτέρας ἀναλύσεως. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἐπισημαίνεται ἡ διάταξις (παρ. 2) καθ' ἣν ἐὰν διὰ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου ἀπευθυνομένου δικογράφου προσβάλλωνται ὁμοῦ ἀτομικὴ καὶ κανονιστικὴ πρᾶξις, ἡ αἴτησις ἀπορρίπτεται καθ' ὃ μέρος στρέφεται κατὰ τῆς τελευταίας ταύτης, καθ' ἧς πρέπει ν' ἀσκῆται ἰδιαιτέρα προσφυγὴ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἂν ἡ τοιαύτη προσφυγὴ εἰσαχθῇ πρὸς προσβολὴν κανονιστικῆς ἅμα καὶ ἀτομικῆς πράξεως εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, τοῦτο θὰ δικάσῃ ὅ,τι εἶναι ἁρμόδιον καθ' ὕλην καὶ θὰ παραπέμψῃ κατὰ τὰ λοιπά, τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Διοικητικὸν Δικηστήριον, μόνον δὲ συντρέχοντος σπουδαίου λόγου, περὶ τοῦ ὁποίου βεβαίως θὰ ἀποφανθῇ εἰδικῶς, δύναται νὰ κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν. Σημειοῦται ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις εὐθείας προσβολῆς κανονιστικῆς πράξεως ἐνώπιον τοῦ διοικητικοῦ ἐφετείου δὲν συνεπάγεται καὶ ἀπαγόρευσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεμπιπτούσης κρίσεως περὶ τοῦ κύρους τῆς κανονιστικῆς πράξεως τῆς στηριζούσης τὴν ἐνώπιόν του παραδεκτῶς προσβαλλομένην ἀτομικὴν πρᾶξιν.

3. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ σχεδίου ρυθμίζονται τὰ τῆς κατὰ τόπον ἁρμοδιότητος τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, ταύτης καθοριζομένης ἐκ τῆς ἕδρας τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκδούσης τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν, εἰς δὲ τὸν ὅρον τῆς «πράξεως» περιλαμβάνεται, κατὰ τὰ νενομολογημένα καὶ ἡ «παράλειψις».

Ἄλλη λύσις θὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ διακρίσεων : α) ἐπὶ ὑπαλληλικῶν ὑποθέσεων ἁρμόδιον, κατ' ἀρχήν, θὰ ἦτο τὸ δικαστήριον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπηρετεῖ ὁ ἐνδιαφερόμενος ὑπάλληλος, οὐχ ἧττον ἐνταῦθα θὰ ὑφίσταντο καὶ ἐξαιρέσεις : Οὕτως ἐπὶ μεταθέσεως, ἡ ἁρμοδιότης θὰ καθωρίζετο ἐκ τῆς εἰς ἣν ἡ μετάθεσις θέσεως, ἐπὶ σωρεύσεως πλειόνων συναφῶν πράξεων, ἀφορωσῶν εἰς ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας ἐν ταῖς περιφερείαις διαφόρων ἐφετείων, τὴν ἁρμοδιότητα θὰ ὥριζεν ἡ ἕδρα τῆς ἐκδούσης τὴν πρᾶξιν ἀρχῆς, β) ἐπὶ θεμάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀποκαταστάσεως καὶ προστασίας τῶν δεομένων ταύτης, ἡ ἁρμοδιότης θὰ ἀνῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐνδαφερομένου, γ) ἐπὶ θεμάτων ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως θὰ ἀνῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς τοποθεσίας τοῦ πράγματος. Ἡ τελευταία αὕτη λύσις ἀπεκρούσθη λόγῳ τῶν περιπλοκῶν, τὰς ὁποίας ἐν τῇ πράξει θὰ ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ καὶ τὰς ὁποίας καὶ ὁ ὀξυδερκέστερος νομοθέτης ἀδυνατεῖ νὰ προβλέψῃ. Καὶ προετιμήθη ὡς γενικὴ λύσις ἡ στηριζομένη εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐκδούσης τὴν πρᾶξιν (ἢ παραλειψάσης τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς) ἀρχῆς, ἡ ὁποία ἁπλοποιεῖ, νομίζω, τὰ πράγματα.

Περαιτέρω, ὁρίζεται, ἀκριβῶς πρὸς ἁπλοποίησιν, ὅτι ἡ κατὰ τόπον ἁρμοδιότης δὲν μεταββάλλεται ἐκ τῆς κατὰ τῆς προσβλητῆς πράξεως ἀσκήσεως διοικητικῆς προσφυγῆς ἐνώπιον ἀρχῆς ἑδρευούσης ἐν τῇ ἕδρᾳ διαφόρου ἐφετείου καὶ ὅτι (παρ. 3) ἐὰν διὰ τῆς προσφυγῆς προσβάλλωνται συναφεῖς πράξεις, ὧν τις ἢ τινὲς ἱδρύουν κατὰ τόπον ἁρμοδιότητα διαφόρου ἐφετείου ἁρμόδιον πρὸς κρίσιν ἁπασῶν εἶναι τὸ εἰς ὃ ἡ προσφυγὴ εἰσήχθη δικαστήριον. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ διάταξις (παρ. 4), καθ' ἣν τὸ διοικητικὸν δικαστήριον ἂν ἀποφανθῇ ἑαυτὸ κατὰ τόπον ἀναρμόδιον δὲν ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν ἀλλὰ τὴν παραπέμπει εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ κρινόμενον ἁρμόδιον, ἡ ἀπόφασις δὲ τοῦ παραπέμποντος δικαστηρίου, ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ εἰς ὃ ἡ παραπομπή, ἐν ὑπόκειται εἰς ἔνδικον μέσον ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἐφέσεως ταύτης ἀποφεύγεται ἡ ἔμμεσος θέσπισις διαδικασίας κανονισμοῦ τῆς κατὰ τόπον ἁρμοδιότητος ἐπὶ ὑποθέσεων, ἐν αἷς τὸ ταχὺ τῆς ἐκδικάσεως συμβάλλει εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν διοικητικῶν σχέσεων. Ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐφέσεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλην διάταξιν τοῦ σχεδίου, καθ' ἣν (ἄρθρ. 5 παρ. 9) τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξετάζει λόγους ἀναφερομένους ἀποκλειστικῶς εἰς σφάλματα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἐν προκειμένῳ δὲ ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰς ὃ ἡ παραπομπὴ δικαστηρίου καὶ ὄντος ἀναρμοδίου δὲν σφάλλει, ἀφοῦ ὑποχρεοῦται ἐκ τῆς παραπεμπτικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ συναχθῇ ὅτι οὔτε λόγος ἐφέσεως ἀνάλογος δύναται νὰ προταθῇ εἰς τὸ ἀκυρωτικόν, οὔτε τοῦτο, καὶ διαγιγνῶσκον αὐτεπαγγέλτως ἀναρμοδιότητα, θὰ ἀκυρώσῃ διὰ μόνον τοῦτο τὸν λόγον τὴν ἐνώπιόν του προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν.

4. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4.

Ἐν τῇ ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων διεξαγομένῃ δίκῃ θὰ τηρῆται ἡ διαδικασία ἐκδικάσεως τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀγομένης αἰτήσεως ἀκυρώσεως, Τοῦτο εἶναι αὐτονόητον πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως συγχύσεως καὶ δισταγμῶν τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, μέχρι τοῦδε εἰθισμένων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς φορολογικῆς δικονομίας, γίνεται εἰδικὴ περὶ τούτου μνεία ἐν τῷ σχεδίῳ διὰ παραπομπῆς εἰς τὰς περὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἑκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας Νόμου, ἐπίσης αὐτονοήτως περιλαμβανούσης καὶ τὰς γενικὰς περὶ ἐνδίκων μέσων διατάξεις τοῦ αὐτοῦ, ἐφ' ὧν ἡ παραπομπὴ Νόμου. Διευκρινεῖται ὅμως ἡ ἔννοια τῶν διαδίκων ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ παρεμβαίνων, καθιεροῦται κοινοποίησις τῆς προσφυγῆς καὶ ἄλλων δικογράφων, πλὴν τοῦ κυρίου διαδίκου, καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐκδοῦσαν τὴν προσβληθεῖσαν πρᾶξιν ἀρχήν, ἡ ὁποία καὶ προσδιορίζει τὴν κατὰ τόπον ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου), ὁρίζεται ἡ διὰ δικηγόρου ταυλάχιστον παρ' ἑφέταις παράστασις τῶν διαδίκων ἐν τῇ δίκῃ. Προβλεπομένης δὲ καὶ τῆς αἰτήσεως ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς προσβληθείσης πράξεως ὁρίζεται ὅτι καὶ περὶ ταύτης ἀποφαίνεται τὸ Διοικητικὸν Δικαστήριον ἐν συμβουλίῳ, κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου δὲν χωρεῖ ἔφεσις, καὶ λόγῳ τοῦ προσκαίρου μέτρου καὶ λόγῳ τῆς εὐχερείας τοῦ διαδίκου ὅπως διὰ νεωτέρας αἰτήσεως ἐπιδιώξῃ ἀνάκλησιν τῆς περὶ ἀναστολῆς ἢ τῆς μὴ ἀναστολῆς ἀποφάσεως.

5. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 καθιεροῦται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατὰ ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ ἐφετείου.

Ἰδιαιτέρως ἀπησχόλησε ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας νόμου καθ' ἣν ἡ ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις ἐπάγει νόμιμον κατάργησιν τῆς πράξεως ἐναντι πάντων.

Εἶναι φανερὰ ἡ αἰτία τῆς ἰδιαιτέρας περὶ τὸ θέμα ἀσχολίας. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀποφαίνεται κατὰ μόνον βαθμὸν καὶ ἀμετακλήτως, ἐνῷ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια ὑποθέσεων ἀνήκει, πάντως, εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἡ κατὰ τελευταῖον βαθμὸν κρίσις, τοῦθ' ὅπερ γεννᾷ θέμα τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστήριου. Ὑπεστηρίχθη ὅπως αἱ συνέπειαι τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου ἐπέρχωνται ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας, ἱδρυομένης διὰ τῆς μὴ ἀσκήσεως προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὑπὸ τὴν ἀποφαινομένην ἀντίληψιν ὅτι τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον θὰ ἔπρεπε νὰ προικίζεται καὶ δι' ἀνασταλτικοῦ ἀποτελέσματος, ὥστε ἡ διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς διοικητικῆς πράξεως δημιουργηθεῖσα κατάστασις νὰ μὴ ἀνατρέπεται ἀμέσως διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου ἀκυρώσεως τῆς θεμελιωσάσης αὐτὴν διοικητικῆς πράξεως, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται ἐνδεχόμενον ἀνατροπῆς καὶ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως. Εἰς ταῦτα ἀντετάχθησαν : ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς ὀνομασίας τοῦ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰσαγομένου

μέσου, δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν δομὴν τῆς ἀκυρωτικῆς διαδικασίας, ὅ,τι ἰσχύει ἐν τῇ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διαδικασίᾳ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ὑποκειμένων εἰς ἔνδικον μέσον ἀναβάλλον τὴν ἐπέλευσιν τῆς τελεσιδικίας, ὡς καὶ ὅτι δὲν θὰ προῆγε τὸ κῦρος τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεών των. Δὲν παραβλέπεται, τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀνατροπῆς τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου, ἀλλ' ἐν τῇ ἐρεύνῃ τοῦ θέματος κατεδείχθη ὅτι ἀναλεστέρα, καὶ διὰ τὴν διοίκησιν, εἶναι ἡ ἁπλὴ μεταφορὰ τῆς περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως διατάξεως περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας νόμου, ἵνα μὴ διοικητικαὶ καταστάσεις χρήζουσαι ἐπικαίρου ρυθμίσεως παραμένωσιν ἐκκρεμεῖς μέχρις οὗ ἀποφανθῇ κατὰ τελευταῖον βαθμὸν τὸ ἀνώτατον δικαστήριον. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἄσκησις ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν ἀκύρωσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πλανῶνται εἰς τὸν χῶρον τοῦ ἁπλῶς ἐνδεχομένου. Κατεβλήθη προσπάθεια νὰ «ἐφευρεθῇ» κατάλληλος λέξις διὰ νὰ ὀνομασθῇ τὸ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀσκούμενον ἔνδικον μέσον κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων. Λέξις πρωτότυπος διὰ νὰ σημαίνῃ ἐξ ἑαυτῆς τὸ πρωτότυπον τοῦτο μέσον δὲν εὑρέθη εἶναι δὲ πρωτότυπον τὸ μέσον διότι δὲν εἶναι «ἡ ἀναίρεσις», ὡς προσήκει εἰς τὸ μέσον ἐλέγχου τῆς νομιμότητος ἀποφάσεως δικαστηρίου, δὲν εἶναι ἡ «ἀκύρωσις», ὄχι μόνον διότι δὲν ἁρμόζει ἀκύρωσις δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἤδη «αἴτησις ἀκυρώσεως» λέγεται, καὶ πρέπει νὰ λέγεται, ἡ εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια προσφυγή· οὔτε «ἀναθεώρησις» θὰ ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ μέσον ἀγόμενον εἰς ἀνώτερον καὶ ὄχι εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον, ἔχει δὲ ὁ ὅρος τῆς ἀναθεωρήσεως γνωστὸν περιεχόμενον. Κατὰ συνέπειαν τὸ σχέδιον καθιεροῖ συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἰσχύοντα ἐν Γαλλίᾳ τὸν ὅρον τῆς «ἐφέσεως», χωρὶς βεβαίως νὰ παραγνωρίζονται καὶ τὰ ἐνδεχόμενα μειονεκτήματα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὅρου. Τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον χαρακτηρίζεται ὄχι ἐκ τοῦ ὀνόματός του, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ σχεδίου διδομένων εἰς αὐτὸ γνωρισμάτων. Εἶναι δὲ ἡ ἔφεσις αὕτη αὐστηρὰ ἵνα μὴ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνταγματικῆς διατάξεως ἀπολήξωμεν εἰς ἀποτέλεσμα ἀντίθετον τοῦ βουληθέντος, ἤτοι ἵνα μὴ διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου ἐπανέρχωνται αὐτούσιαι εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας αἱ ἀπομακρυνθεῖσαι ὑποθέσεις. Διὰ τοῦτο ὁρίζεται ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξετάζει μόνον λόγους «ἐφέσεως» ἀναφερομένους εἰς σφάλματα τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀποκλειομένης τῆς προβολῆς λόγων ἀκυρώσεως τῆς διοικητικῆς πράξεως στρεφομένων εὐθέως κατ' αὐτῆς. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἔφεσις ἐκδικάζεται, τηρουμένης τῆς ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως κρατούσης διαδικασίας.

6. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6.

Διὰ νὰ βοηθηθοῦν τὰ διοικητικὰ δικαστήρια ἰδίως τοῦ κέντρου, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ πέσῃ τὸ μεγαλύτερον βάρος, ὁρίζεται ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου προεδρεύουν τῆς ἀκυρωτικῆς συνθέσεως αὐτῶν σύμβουλοι τῆς Ἐπικρατείας, ἀσκοῦντες παραλλήλως καὶ τὰ κύρια καθήκοντά των. Εἰς τούτους δὲν ἀνατίθεται ἡ προεδρία τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸ διοικητικὸν μέρος καὶ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς λοιπῆς δικαιοδοσίας των. Οὗτοι ἁπλῶς προσδιορίζουν δικάσιμον καὶ εἰσηγητὴν καὶ προεδρεύουν τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων ἀκυρώσεως, καὶ τῶν αἰτήσεων ἀναστολῆς ἐκτελέσεως, εἰς δὲ τὴν σύνθεσιν ταύτην δύναται νὰ μετέχωσιν ὡς μέλη καὶ δικασταὶ τῶν διοικητικῶν ἐφετείων φέροντες τὸν βαθμὸν τοῦ Προέδρου Ἐφετῶν.

7. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ σχεδίου μεταφέρονται εἰς τὰ διοικητικὰ πρωτοδικεῖα κατηγορίαι τινὲς ὑποθέσεων κατὰ τὸ πλεῖστον τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος. Εἰς ταύτας καταλέγονται αἱ ὑποθέσεις αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ : κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, προστασίας ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, πολεμοπαθῶν, ἀγωνιστῶν ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐφέδρων παλαιῶν καὶ νέων πολεμιστῶν, ἀστῶν προσφύγων παραπηγματούχων, πληγέντων ἐκ θεομηνιῶν, λαϊκῆς στέγης, ἐργατικῆς κατοικίας, ἀνταλλαξίμων κτημάτων καὶ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων. Τοπικαὶ ὑποθέσεις εὐχερέστερον ἐκδικάζονται ὑπὸ τοπικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των τὰ ἀναγκαῖα ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ δύνανται, χρείας τυχούσης, νὰ ἐνεργήσουν ἐπιτόπιον ἔρευναν.

Διὰ τῆς ρητῆς καὶ εἰδικῆς προβλέψεως τῆς μεταφορᾶς τῶν αἰτήσεων ἀκυρώσεως κατ' «ἀτομικῶν» πράξεων ἐξαιροῦνται αὐτομάτως αἰτήσεις κατὰ κανονιστικῶν πράξεων. Πρέπει δὲ νὰ τονισθῇ ὅτι καὶ ἡ ἐφαρμογὴ «παραπλεύρων» Νόμων, ὡς πχ. τοῦ Νόμου περὶ ἀπαλλοτριώσεως πρὸς ἀποκατάστασιν ἢ στέγασιν, δὲν ἀνήκει, κατὰ τὴν πρόθεσιν τῶν περὶ τῶν ἀπαριθμουμένων ἀντικειμένων. νοουμένων εἰς ἐφαρμογὴν τῆς οὐσιαστικῆς περὶ τῶν θεμάτων τούτων νομοθεσίας. Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τόπον ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν πρωτοδικείων ἰσχύουν ἐν προκειμένῳ τὰ διὰ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ἐφετείων λεχθέντα.

8. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ σχεδίου ὁρίζεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 μεταβιβαζομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων εἶναι ἀνέκκλητος ὑποκειμένη μόνον εἰς τὸ ἔνδικον μέσον ὑποθέσεων εἶναι ἀνέκκλητος ὑποκειμένη μόνον εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περαιτέρω δὲ ὁρίζεται ὅτι τὰ τῆς τηρητέας διαδικασίας ἐνώπιον τῶν ὡς ἄνω δικαστηρίων θέλουν ρυθμισθῇ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Β'. Περαιτέρω τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον Νόμου διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ ἑπόμενα αὐτοῦ χωρεῖ εἰς τροποποίησιν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ δίκης πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχυτέρας ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ, ἡ ὁποία ὑπὸ τὰς νῦν κρατούσας συνθήκας εἶναι ἀδύνατος ἐν ὄψει τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἤδη ἐκκρεμῶν καὶ τῶν ἀσκουμένων αἰτήσεων.

Εἰδικώτερον :

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 ὁρίζονται τὰ καθήκοντα τοῦ προϊσταμένου τῆς Γραμματείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατὰ τροποποίησιν τῆς ἰσχυούσης διατάξεως.

2. Διὰ τῶν ἄρθρων 10, 11, 12 καὶ 13 ἱδρύεται καὶ Δ' Τμῆμα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὰ ὑφιστάμενα σύνθεσιν, ρυθμίζεται ἡ σύνθεσις καὶ ἡ λειτουργία τῆς ὁλομελείας καὶ τῶν τμημάτων, καθιερουμένης καὶ τῆς δυνατότητος ὅπως διὰ Π. Διαταγμάτων ὁρισθῇ ἡ σύνθεσις τῶν τμημάτων ἐκ τριῶν μελῶν τοῦ Σ.Ε. καὶ δύο Παρέδρων αὐτοῦ πρὸς ἐκδίκασιν κατηγοριῶν ὑποθέσεων.

3. Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 ρυθμίζονται θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Σ.Ε. κατὰ τὸ διάστημα τῶν δικαστικῶν διακοπῶν.

4. Διὰ τοῦ ἄρθρου 15 καταργεῖται τὸ προβλέπον περὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἄρθρον 13 τοῦ Ν.Δ. 170/1973 διότι τὸ θέμα τοῦτο ρυθμίζεται εὐθέως ὑπὸ τοῦ Συντάγματος.

5. Διὰ τοῦ ἄρθρου 16 ὁρίζεται ἡ ἁρμοδιότης τῶν τμημάτων καὶ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σ.Ε. Ἡ Ὁλομέλεια θὰ εἶναι ἁρμοδία μόνον διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων, αἵτινες, λόγῳ μείζονος σπουδαιότητος, εἰσάγονται ἐνώπιον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου ἢ παραπέμπονται ἐνώπιον αὐτῆς ὑπό τινος τῶν Τμημάτων, ἢ διὰ τὴν ἐπίλυσιν ζητήματος παραπεμπομένου ὑπό τινος τούτων ἢ διὰ τὴν ἐπίλυσιν διαφωνίας μεταξὺ τῶν Τμημάτων ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα πρὸς ἐκδίκασιν ὑποθέσεως. Σχετικὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχείας ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων εἶναι καὶ ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ σχεδίου δυνατότης ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας μετὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ παραπεμφθέντος ἐνώπιον αὐτῆς ζητήματος, ὡς καὶ ἡ διατήρησις τῆς ὑπὸ τῶν ἰσχυ-

ουσῶν διατάξεων προβλεπομένης τριμελοῦς συνθέσεως τῶν Τμημάτων πρὸς ἐκδίκασιν ὡρισμένων κατηγοριῶν ὑποθέσεων, παρεχομένης ἅμα, ὑπὸ τοῦ σχεδίου, ἐξουσίας εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Τμήματος ὅπως, λόγῳ σπουδαιότητος, εἰσάγῃ ὑπόθεσιν ἁρμοδιότητος τοῦ τριμελοῦς σχηματισμοῦ εἰς τὸν πενταμελῆ σχηματισμὸν τοῦ Τμήματος, καὶ εἰς τὸν τριμελῆ σχηματισμὸν ὅπως παραπέμπῃ ὑπόθεσιν λόγῳ σπουδαιότητος, εἰς τὸν πενταμελῆ.

6. Διὰ τοῦ ἄρθρου 17 προσαρμόζεται ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν.Δ. 170/1973 πρὸς τὴν ἰσχύουσαν συνταγματικὴν διάταξιν περὶ ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων.

7. Διὰ τοῦ ἄρθρου 18 ρυθμίζεται, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ἐπιβαλλομένων κοινοποιήσεων, ἡ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀσκήσας τὸ ἔνδικον μέσον καὶ ὁ ἀντίκλητος αὐτοῦ δὲν κατοικοῦν εἰς τὴν ἀρχῆθεν ἢ μεταγενεστέρως δηλωθεῖσαν κατοικίαν ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἡ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν, καίτοι ἐπεβάλλετο, δὲν ἐγένετο διορισμὸς ἀντικλήτου.

8. Διὰ τοῦ ἄρθρου 19 ρυθμίζονται τὰ τοῦ τρόπου ἀσκήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων ἐπιβαλλομένης τῆς συντάξεως πράξεως περὶ καταθέσεως τῶν σχετικῶν δικογράφων. Σχετικὸν εἶναι καὶ τὸ ἄρθρον 21, ἀφορῶν εἰς τὸ δικόγραφον προσθέτων λόγων, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 29, ἀφορῶν εἰς τὴν ἄσκησιν παρεμβάσεως.

9. Διὰ τοῦ ἄρθρου 20 τὸ μὲν ὁρίζεται ὅτι ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως στρεφομένης κατὰ πράξεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀποτελοῦντος ὄργανον τῆς κρατικῆς διοικήσεως, ἡ αἴτησις κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ἐνῷ ἡ ἀντικαθισταμένη διάταξις ὁρίζε ὅτι κοινοποιεῖται καὶ εἰς οἰκεῖον νομικὸν πρόσωπον, καίτοι τοῦτο δὲν εἶναι διάδικον, τὸ δὲ ρυθμίζεται ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἡ ἐπιμελείᾳ τῆς Γραμματείας κοινοποίησις εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως μετὰ τῆς πράξεως τοῦ Προέδρου περὶ ὁρισμοῦ δικασίμου, εἶναι ἰδιαιτέρως δυσχερής.

10. Διὰ τοῦ ἄρθρου 21 σκοπεῖται ἡ ἐναρμόνισις τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν.Δ. 173/1973 πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 παρ. 1 αὐτοῦ, ὡς ἀναμορφοῦται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ σχεδίου, ἀναφερομένης εἰς τὸν τρόπον καταθέσεως τῶν δικογράφων.

11. Διὰ τοῦ ἄρθρου 22 ρυθμίζονται τὰ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικογράφου ἀσκηθείσης αἰτήσεως, προβλέπεται ἡ ἀποδοχή, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ οἰκείου Τμήματος, ὑποβληθείσης παραιτήσεως πρὸ τοῦ ὁρισμοῦ δικασίμου τῆς ὑποθέσεως καὶ ὁρίζεται ὅτι, ὑποβληθείσης παραιτήσεως, ἡ οἰκεία αἴτησις θεωρεῖται ὡς μὴ ἀσκηθεῖσα, μὴ ἐπηρεαζομένου, οὕτως, ἐκ τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς, τοῦ παραδεκτοῦ ἄλλης αἰτήσεως ἀσκηθείσης ἢ ἀσκηθησομένης ὑπὸ τοῦ παραιτηθέντος κατὰ τῆς αὐτῆς πράξεως ἢ ἀποφάσεως.

12. Τὸ ἄρθρον 23 ἀναφέρεται εἰς τὴν καταχώρισιν τῆς γνώμης τῆς μειοψηφίας ἐν ὄψει τῆς σχετικῆς συνταγματικῆς διατάξεως.

13. Διὰ τοῦ ἄρθρου 24 καθορίζεται κατὰ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Ν.Δ. 170/1973, τὸ καταβλητέον παράβολον, αὐξανόμενον εἰς δραχμὰς 1.000.

14. Διὰ τοῦ ἄρθρου 25 ρυθμίζονται εἰδικώτερον τὰ τῆς διαδικασίας ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν τελῶν καὶ τοῦ παραβόλου λόγῳ ἐνδείας τοῦ ἀσκοῦντος τὸ ἔνδικον μέσον.

15. Διὰ τοῦ ἄρθρου 26 εἰς τὰ θέματα, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα τὸ ἄρθρον 40 τοῦ Ν.Δ. 170/1973 παραπέμπει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας, περιελήφθησαν καὶ αἱ κοινοποιήσεις.

16. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ σχεδίου τιθεμένου κατ' ἀντικατάστασιν ἄρθρ. 45 τοῦ Ν.Δ. 170/1973 νέα εἶναι ἡ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 2, καθιεροῦσα τὸ ἀπαράδεκτον τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως λόγῳ ἐνδικοφανοῦς προσφυγῆς μόνον ὁσάκις διὰ τῆς προσφυγῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀχθῇ ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἢ ἑτέρου ὀργάνου ἡ κατ' οὐσίαν (κατὰ τὸ πραγματικὸν) ἐπανεξέτασις τῆς ὑποθέσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἀπαράδεκτον δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐπιτυγχανομένης διὰ τῆς ἐπανεξετάσεως, ἐκκαθαρίσεως τῆς ὑποθέσεως ἀπὸ ἀπόψεως πραγματικοῦ. Δὲν συντρέχει ἡ δικαιολογία αὐτὴ ὁσάκις ἡ προσφυγὴ μόνον διὰ νομικὰς πλημμελείας τῆς διοικητικῆς πράξεως δύναται νὰ ἀσκηθῇ (προσφυγὴ νομιμότητος), ἐν τῇ πράξει δὲ πλεῖστα ὅσα ζητήματα ἐδημιούργησεν ἡ καθιέρωσις διὰ τῆς νῦν ἰσχυούσης διατάξεως τοῦ ἀπαραδέκτου καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

17. Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 28 τιθέμενον κατ' ἀντικατάστασιν ἄρθρ. 46 τοῦ ν.δ. 170/1973 περιλαμβάνει τὰς ἤδη ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, πλὴν τῆς παρ. 2, ὑφ' ἣν περιελήφθη, ὡς ἀφορῶσα εἰς τὴν προθεσμίαν ἡ διάταξις τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 45, προστεθείσης εἰς τὴν ἁπλῆν αἴτησιν θεραπείας καὶ πάσης διοικητικῆς προσφυγῆς, πλὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 45 παρ. 2.

18. Διὰ τοῦ ἄρθρου 29 σκοπεῖται ἡ ἐναρμόνισις τῶν διατάξεων τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Ν.Δ. 170/1973 πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 παρ. 1 αὐτοῦ, ὡς ἀναμορφοῦται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Σχεδίου, ἀναφερομένης εἰς τὸν τρόπον καταθέσεως τῶν δικογράφων.

19. Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 30 τιθεμένη νέα διάταξις τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ ν.δ. 170/1973, προσαρμόζεται ἁπλῶς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος νέαν συνταγματικὴν διάταξιν.

20. Διὰ τῶν ἄρθρων 31 καὶ 32 τίθενται μεταβατικαί τινες διατάξεις.

21. Διὰ τοῦ ἄρθρου 33 προβλέπεται ἡ σύστασις εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ὑπὸ τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ σχεδίου προβλεπομένου Πρ. Διατάγματος.

22. Διὰ τοῦ ἄρθρου 34 προβλέπεται ἡ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος κωδικοποίησις τῶν κειμένων διατάξεων περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

23. Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ σχεδίου προβλέπεται ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν ἄρθρων 1-6 τοῦ σχεδίου θὰ ὁρισθῇ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐνῷ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ σχεδίου ἀρχεται ἀπὸ 1.1.1978 τῆς χρονολογίας ταύτης δυναμένης νὰ παραταθῇ μέχρις ἑνὸς τριμήνου.

Ὅθεν ὑποβάλλοντες τὸ παρὸν σχέδιον Νόμου ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως χωρήσῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Αὐγούστου 1977

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ